

udenfor, gør det, tillade vi os at tro, endnu mere Skade, naar han tager det paa Strandbredden, som er saa meget nærmere ved Brinken, eller hvad det nu er for et Jordsmon, der vil styrte ned paa Grund af den Styrke, Bølgeslaget faar, naar disse Ting tages bort. Desuden vil jeg sige, at jeg bestrider ganske vist ikke — det ligger ogsaa i selve vort Forslag — at denne „udyrkede og for Græsvekst blottede Strandbred“, som vor Retsstilstand nu en Gang er, er Lodsejerens Ejendom; men det bør dog ikke glemmes, at det har været megen Tvivl underkastet, om den virkelig er det. Det er ogsaa kommet frem under Forhandlingerne. Jeg henviser i saa Henseende til en Kancelliskrivelse af 15de August 1835. Ingeniørkorpset havde forespurgt Kancelliet om dets Ret til at tage Sten paa den tørre Strandbred; det mente nemlig at have en saadan Ret, enten Ejeren køb eller sang, fordi det var offentlig Ejendom og ikke hans private. Kancelliet gav ganske vist ikke Ingeniørkorpset Medhold, men udtrykte sig dog saaledes: „Kancelliet holder for, at Strandbredderne eller de Grunde, som umiddelbart støde imod Søen, ikke i *Almindelighed* kunne anses som offentlig Ejendom, og at følgelig de Sten, der maatte findes paa samme, *ordentligvis* maa betragtes og behandles som andre Sten, der findes paa privat Grund“. Det er Ord, som bør holdes dem for Øje, som mulig maatte holde for stærkt paa den private Ejendomsret med Hensyn til Strandbredden; det er kun noget, Kancelliet „holder for“. Det udtaltes i 1859 — jeg tror, det var af Forslagstilleren, Overretsprokurator Larsen — at i ældre Systemer, som nu af Videnskaben ere forældte, har man holdt paa, at Strandbredden var offentlig Ejendom, og saa meget er i alt Fald sikkert, at den ene Taler efter den anden under Forhandlingerne stod op og hævdede, at det burde være offentlig Ejendom, at paa denne udyrkede Strandbred burde alle og enhver kunne køre ned og hente, hvad de havde Brug for af Sten, Grus osv. Naar Synet paa Retten til denne Del af Lodden var et saadant, mener jeg, at man uden at mødes med for stærke Bebrejdelser for Radikalisme og revolutionære Tendenser kan foreslaa dette, at Ejeren, naar han selv vil begynde paa det hele, ogsaa maa finde sig i at tage den fornuftige Konsekvens deraf, som er en Begrænsning af hans egen Raadighed, — Bestemmelsen i § 4 er kun en Overgangsbestemmelse, der gaar ud paa, at

den bestaaende Tilstand, selv om denne Lov vedtages, kan faa Lov til at vedblive, indtil de 5 Aar, som nævnes i § 6 i den oprindelige Lov, ere udløbne, men efter den Tid falder Tilfældet ind under denne Lov. Dog var det jo muligt, at Ejeren vilde søge sig tilkendt den Ret, som altsaa er Gjenstand for et Skøn ifølge § 1 i Slutningen, nemlig at faa Forbudet udstrakt ud over de ellers altid gældende 100 Alen, og da bør der levnes ham Tid dertil. Hvis derfor de 5 Aar ere udløbne ved denne Lovs Ikrafttræden, bør der gives ham fornøden Frist til at faa den i saa Henseende fornødne Fremgangsmaade anvendt, og det sker ved den Bestemmelse, vi have indsat i § 4 om, at han inden 3 Maanedre efter denne Lovs Ikrafttræden kan indgive Begæring om ny Undersøgelse, og saa opretholdes det bestaaende Forbud, indtil han har faaet sin Sag ført igennem. — Med disse Bemærkninger tror jeg, paa dette Tidspunkt i alt Fald, tilstrækkelig at have begrundet det foreliggende Forslag.

**Guldbrandsen:** Det er en bekendt Sag, at Havet hvert Aar æder og opluger ikke ubetydelige Strækninger af vort Land. Alle vore Kyststrækninger ere naturligvis ikke i lige Grad udsatte for denne Havets ødelæggende Virksomhed. De mest udsatte ere vel Jyllands Vestkyst, Østkysten af Sjælland, de lollandske Kyster og Langelands Østkyst. At bekæmpe denne Havets Virksomhed, at lægge Hindringer i Vejen for, at den saaledes efterhaanden formindsker vort Landomraade, maa, forekommer det mig, være en Hovedopgave. Naar Taleren er om den Ret, Stenfiskerne skulle have til i større eller mindre Grad at nærme sig Kysten for at optage Sten af Havbunden, tror jeg i alt Fald, at denne Stenfiskernes Ret til at komme Kysten nærmere, end f. Eks. Loven af 23de Januar 1862 tillader dem, maa begrænses under Hensyn til, at Kysten ikke svækkes, og at man ikke udsætter Landet for at opluges yderligere af Havet. Private Interesser spille naturligvis ind her — det nægter jeg ikke — men det forekommer mig dog, at de private Interesser maa vige paa dette Punkt for Samfundets Interesse, og det er virkelig — saaledes forekommer det i alt Fald mig — en Samfundsinteresse at værne og bevare Landet mod denne Havets ødelæggende Virksomhed. I det foreliggende Lovforslag er der en Bestemmelse, som jeg ud fra disse Betragtninger ikke kan tiltræde, ja, som jeg endogsaa finder overordentlig uheldig, det er den Bestemmelse, som gaar